

ΚΡΑΤΙΚΗ
ΟΡΧΗΣΤΡΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Richard

WAGNER

2013: ΕΤΟΣ ΒΑΓΚΝΕΡ

200
ΧΡΟΝΙΑ
ΑΠΟ ΤΗ
ΓΕΝΝΗΣΗ
ΤΟΥ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 5 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2013

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων,
Πολιτισμού και Αθλητισμού

Γ.Γ. Πολιτισμού

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης επιχορηγείται
και εποπτεύεται από το Υ.ΠΑΙ.Θ.Π.Α.

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΥΡΑΤ

ΑΝ. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΚΕΛΛΥ ΜΙΜΗΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΙΔΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΣΥΝΑΥΛΙΩΝ (Ε.Τ.Ο.Σ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΖΕΡΒΑΣ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΔΟΜΝΑ ΕΥΝΟΥΧΙΔΟΥ

ΜΕΛΗ
ΜΑΡΙΑ ΒΟΖΙΚΗ
ΜΙΧΑΛΗΣ ΛΑΠΙΔΑΚΗΣ
ΕΥΣΤΑΘΙΑ ΜΑΥΡΙΔΟΥ-ΓΚΟΥΤΖΙΚΑ

Συντονισμός-επιμέλεια ύλης:
Μουσικολογικές αναλύσεις:
Φωτογραφίες ΚΟΘ:
Σχεδιασμός εντύπου:
Εκτύπωση:

Νίκος Κυριακού
Evelin Voigtmann
Χάρης Μπίλιος
Ρέα Δουφέκα
ThessPrint

Σημ. Οι φωτογραφίες από τις παραστάσεις έργων του Βάγκνερ στο εσωτερικό του εντύπου είναι από το βιβλίο «Opera.Komponisten.Werke.Interpreten» του Andras Báta (ελλ. εκδ. Ελευθερουδάκης)

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 5 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2013

ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΕΛΕΤΩΝ Α.Π.Θ.
ΩΡΑ ΕΝΑΡΞΗΣ: 21:00

«2013: ΕΤΟΣ ΒΑΓΚΝΕΡ»

200 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΝΝΗΣΗ
ΤΟΥ ΡΙΧΑΡΝΤ ΒΑΓΚΝΕΡ

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΤΣΙΑΛΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΙΑΝΟ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ:

ΡΙΧΑΡΝΤ ΒΑΓΚΝΕΡ (1813-1883):
Ο ΙΠΤΑΜΕΝΟΣ ΟΛΛΑΝΔΟΣ, ΕΙΣΑΓΩΓΗ (12')

ΦΡΑΝΤΣ ΛΙΣΤ (1811-1886):
ΚΟΝΤΣΕΡΤΟ ΓΙΑ ΠΙΑΝΟ ΚΑΙ ΟΡΧΗΣΤΡΑ,
ΑΡ. 1, ΣΕ ΜΙb-ΜΕΙΖΟΝΑ (18')

Διάλειμμα

ΡΙΧΑΡΝΤ ΒΑΓΚΝΕΡ (1813-1883):
ΤΑΝΝΧΟΪΖΕΡ, ΕΙΣΑΓΩΓΗ (15')
ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΟΝ ΡΗΝΟ ΑΠΟ ΤΟ ΛΥΚΟΦΩΣ ΤΩΝ ΘΕΩΝ (11')
Α' Εκτέλεση Κ.Ο.Θ.

ΠΕΝΘΙΜΟ ΕΜΒΑΤΗΡΙΟ ΑΠΟ ΤΟ ΛΥΚΟΦΩΣ ΤΩΝ ΘΕΩΝ (7')
ΠΡΕΛΟΥΔΙΟ ΚΑΙ ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΗΣ ΙΖΟΛΔΗΣ,
ΑΠΟ ΤΡΙΣΤΑΝΟΣ ΚΑΙ ΙΖΟΛΔΗ (19')

FRIDAY, 5TH APRIL, 2013

ARISTOTLE UNIVERSITY CONCERT HALL
STARTING AT: 21:00

«WAGNER YEAR 2013»

BICENTENNIAL BIRTHDAY ANNIVERSARY
OF RICHARD WAGNER

STEFANOS TSIALIS

CONDUCTOR

CHARALAMBOS ANGELOPOULOS

PIANO

PROGRAMME

RICHARD WAGNER (1813-1883):
DER FLIEGENDE HOLLÄNDER, OVERTURE (12')

FRANZ LISZT (1811-1886):
PIANO CONCERTO NO. 1 IN E FLAT MAJOR (18')

Intermission

RICHARD WAGNER (1813-1883):
TANNHÄUSER, OVERTURE (15')
RHEINFAHRT, GÖTTERDÄMMERUNG (11')
T.S.S.O. premiere

TRAUERMARSCH, GÖTTERDÄMMERUNG (7')
PRÄLUDIUM UND ISOLDE'S LIEBESTOD,
TRISTAN UND ISOLDE (19')

Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΒΑΓΚΝΕΡ

Πολύ λίγες είναι οι περιπτώσεις ανθρώπων στην ιστορία της Τέχνης που κατορθώνουν, τόσο με την προσωπικότητα, όσο και με το έργο τους, να διχάσουν τις μάζες με τέτοιο τρόπο, όπως στην περίπτωση του Ρίχαρντ Βάγκνερ. Αναμφίβολα, ο Γερμανός αυτός συνθέτης που έχει θεοποιηθεί από τους οπαδούς τους και καταδικαστεί από τους επικριτές του, είναι το πιο γνωστό τέτοιο παράδειγμα.

Αν δεχτούμε την περιγραφή που έκανε ο ψυχολόγος Τέοντορ Πούσμαν το 1872 για τον Βάγκνερ – ότι δηλαδή ο συνθέτης «έπασχε από χρόνια μεγαλομανία, παράνοια και ηθική διαταραχή» – τότε είναι απορίας άξιον πώς το έργο του έτυχε τέτοιας αναγνώρισης και υποστήριξης και πώς ο συνθέτης γλύτωσε το τρελοκομείο. Αναλύοντας και μερικά άλλα σημαντικά γεγονότα στην ζωή του Βάγκνερ, όπως την διαφυγή του από την Δρέσδη για να αποφύγει τη σύλληψη και εκτέλεση, λόγω της συμμετοχής του στην επανάσταση του 1849, τις αναρίθμητες ερωτικές του περιπέτειες, ακόμα και με γυναίκες που ήταν παντρεμένες, τη σχέση του με τον βασιλιά Λουδοβίκο II της Βαυαρίας, που για τον Βάγκνερ ήταν καθαρά σχέση οικονομικής εξάρτησης, ενώ για τον Λουδοβίκο είχε σαφείς ερωτικές αποχρώσεις, τον αντισημιτισμό που διακρίνει μεγάλο μέρος της ιδεολογίας του και που είχε ως αποτέλεσμα το έργο του να χρησιμοποιηθεί από τους Ναζί ως το απόλυτο όπλο προπαγάνδας, μας οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο Βάγκνερ ήταν σίγουρα ένας άνθρωπος που ενδιαφερόταν μόνο για το προσωπικό του συμφέρον, παράλληλα όμως εξέπεμπε μια σχεδόν μεθυστική χάρη, που έκανε τους περισσότερους να παραβλέπουν τον μεγαλομανή και εγωιστή καλλιτέχνη και να προκρίνουν την ιδιοφυΐα του. Επιπλέον, καταλαβαίνει κανείς ότι ο Βάγκνερ ήταν ιδιαίτερος τυχερός, τόσο στις προσωπικές του σχέσεις, όσο και στις γενικότερες ιστορικές συγκυρίες. Εύκολα θα μπορούσε το νήμα της ζωής του να έχει κοπεί πολύ νωρίς και με άκρωσ βίαιο τρόπο, είτε εάν καταδικαζόταν το 1849, είτε από κάποιον από τους δεκάδες απατημένους συζυγούς που θα υπερασπιζόνταν την τιμή τους.

Ακριβώς επειδή η προσωπικότητα του Βάγκνερ ήταν τέτοια, είναι πολύ δύσκολο, ακόμα και σήμερα, να ξεχωρίσει κανείς την ζωή του από το έργο του. Σίγουρα πρέπει να παραδεχτεί κανείς ότι ο Βάγκνερ, τόσο μέσα από την μουσική του, όσο και μέσα από την θεωρία του για το λεγόμενο “Gesamtkunstwerk” – δηλαδή η Τέχνη που συνδυάζει μουσική, ποίηση, δράμα και εικαστικές τέχνες σε ένα καθολικό σύνολο – φέρνει την επανάσταση στο μουσικό θέατρο του 19^{ου} αιώνα. Η εμμονή του στην τελειότητα, η αφοσίωσή του στην ποίηση – την οποία παράγει ο ίδιος – η εισαγωγή των “Leitmotiv” που χαρακτηρίζουν μουσικά ήρωες, ιδέες και αντικείμενα, ακόμα και η ίδια η αρχιτεκτονική του δικού του θεάτρου στο Μπαϊρόιτ, εξυπηρετούν ακριβώς αυτή την πρωτοποριακή αντίληψη για την λειτουργία της τέχνης και καθιστούν τον Βάγκνερ έναν από τους σημαντικότερους θεωρητικούς του θεάτρου. Επιπλέον, επαναφέρουν στο προσκήνιο την αιώνια απορία, κατά πόσο απέχει η ιδιοφυΐα από την τρέλα και μήπως πράγματι τα δύο είναι όψεις του ίδιου νομίσματος.

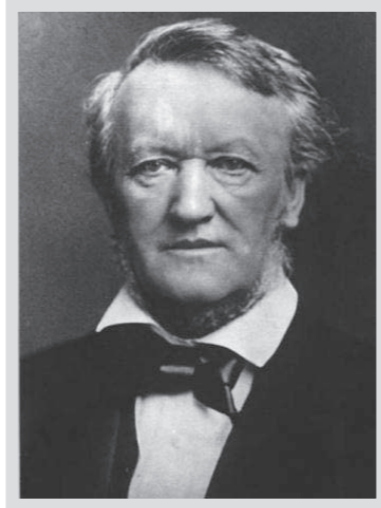
Παράλληλα όμως πρέπει να αναρωτηθεί κανείς πόσο υγιής είναι η σχέση του κοινού – τότε και τώρα – με τη μουσική ενός ανθρώπου που μιλούσε για τον εαυτό του πάντα στο γ’ πρόσωπο. Οι εκδηλώσεις λατρείας για τη μουσική του αρκετές φορές πλησιάζουν την γελιοσύνη, ενώ είναι πραγματικά δύσκολο να κατανοήσει κάποιος μη μυημένος, τι πραγματικά λατρεύει ο βαγκνερικός στα αλήθεια: τον Βάγκνερ ως άνθρωπο ή το έργο του; Και σε ποιο σημείο αυτή η λατρεία γίνεται – πιθανά – επικίνδυνη, όπως στην περίπτωση των Ναζί; Τέτοιου είδους απορίες είναι δεδομένο ότι θα ακολουθούν το έργο του Βάγκνερ για όσο υπάρχουν άνθρωποι που ακούν την μουσική του. Το μόνο βέβαιο είναι ότι η περίπτωση Βάγκνερ θα συνεχίσει να διχάζει, ενώ πολύ δύσκολα θα μπορέσει κανείς να ακούσει μόνο την μουσική και να χαιρετήσει μόνο την πρωτοπορία που αυτή έφερε, δίχως να ανακύπτει κάποια υποσυνείδητη αναφορά στον ίδιο τον συνθέτη και τον χαρακτήρα του.

Κείμενο: **Κατερίνα Καϊμάκη**

Βιβλιογραφία:

Boyden, Matthew. *The Rough Guide to Opera*. London: Rough Guides, 2007.

Deathridge, John. “Richard Wagner.” *The Penguin Opera Guide*. Eds. Amanda Holden, Nicholas Kenyon, Stephen Walsh. London: Penguin Books, 1997.

RICHARD WAGNER (1813-1883) ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΠΕΡΑ Ο ΙΠΤΑΜΕΝΟΣ ΟΛΛΑΝΔΟΣ

Ο Βάγκνερ έγραψε την όπερα «Ο Ιπτάμενος Ολλανδός» το 1841 στο Παρίσι και την παρουσίασε σε πρώτη εκτέλεση, υπό τη διεύθυνσή του, στην Όπερα της Δρέσδης στις 2 Ιανουαρίου 1843. Η υπόθεση της όπερας (λιμπρέτο γραμμένο από τον συνθέτη) βασίζεται στο θρύλο του Ιπτάμενου Ολλανδού: Ένας Ολλανδός καπετάνιος, θέλοντας να περάσει το Ακρωτήριο της Καλής Ελπίδας, ορκίστηκε πως θα το πετύχει έστω και αν θα είχε να ταξιδεύει αιώνια. Ο διάβολος, ακούγοντας τον όρκο του, τον καταδίκασε να περιπλανιέται στη θάλασσα ως τη Δευτέρα Παρουσία. Εκτός αν βρισκόταν μια γυναίκα που θα τον αγαπούσε πιστά ως το θάνατο. Κάθε επτά χρόνια είχε την άδεια να βγαίνει στη στεριά για να βρει την ιδανική αυτή γυναίκα. Σε μια τέτοια περίπτωση συνάντησε σε έναν ορμίσκο της Νορβηγίας όπου κατέφυγε, τη Ζέντα, κόρη του Νορβηγού καπετάνιου Ντάλαντ, που τον αγαπά με όλη τη δύναμη της ψυχής της. Ο καπετάνιος όμως, μολονότι την αγαπάει και αυτός, τη συναντάει ξαφνικά μαζί με τον νεαρό Έρικ, που ερωτευμένος μαζί της, προσπαθεί να τη μεταπεισει. Νομίζοντας ότι τον απατάει, την εγκαταλείπει και φεύγει, ενώ η Ζέντα, πιστή ως το θάνατο, πέφτει στη θάλασσα και πνίγεται. Με τη θυσία της λύνεται η κατάρα που καταδιώκει τον καπετάνιο. Το πλοίο του βυθίζεται και ο καπετάνιος, αγκαλιασμένος με τη Ζέντα, ανεβαίνει από τη θάλασσα στους ουρανούς.

Η *Εισαγωγή* είναι μια συμφωνική ανάπλαση της όπερας. Ο Βάγκνερ χρησιμοποιεί θεματικά στοιχεία από την όπερα (το μοτίβο του Ιπτάμενου Ολλανδού που κυριαρχεί στην Εισαγωγή, στοιχεία από την ωραία μπαλάντα της Ζέντας της β' πράξης, από το χορό των ναυτών κ.τ.λ.) και με τον έντεχνο συνδυασμό τους, πλάθει συμφωνικά τη δραματική πορεία του έργου.

Σόλων Μιχαηλίδης

Ο Ιπτάμενος Ολλανδός, σκηνικά του Μαξ Μπρύνκερ, Μπάουρουτ, 1880.

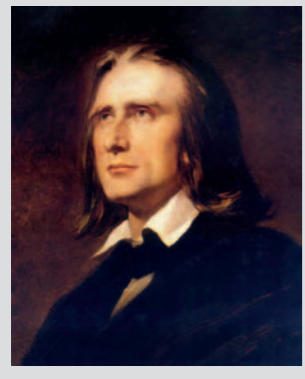
Ο Ιπτάμενος Ολλανδός, κοστούμι για τον Ολλανδό του Γιόζεφ Φένκερ, Ντούσιμπουργκ 1937.

Ο Ιπτάμενος Ολλανδός, φωτογραφία παράστασης με την Ιρένε Θεορίν (Ζέντα) και τον Ρόννι Γιόχανσεν (Ολλανδός), Κοπεγχάγη 1961.

Ο Ρίχαρντ Βάγκνερ ως μουσικός διευθυντής, καρικατούρα του Βίλλι Μπίτορν, Βιέννη 1910.

FRANZ LISZT (1811-1886) ΚΟΝΤΣΕΡΤΟ ΑΡ.1 ΓΙΑ ΠΙΑΝΟ ΚΑΙ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΣΕ ΜΙ-ΥΦΕΣΗ-ΜΕΙΖΟΝΑ

I. Allegro molto
II. Quasi adagio
III. Allegretto vivace-Allegro animato
IV. Allegro marziale-Presto

Με τα δύο κοντσέρτα του για πιάνο και ορχήστρα, ο Λιστ έχει βασικά τροποποιήσει την κλασική φόρμα του κοντσέρτου. Πρώτα, τα μέρη του κοντσέρτου διαδέχονται, χωρίς διακοπή, το ένα μετά το άλλο, ώστε να αποτελούν μία ενότητα. Έπειτα, το θεματικό υλικό παραμένει το ίδιο σ' όλο το έργο. Δηλαδή ο Λιστ, μεταφέροντας και εδώ την ίδια αρχή που τον οδήγησε στην αρχιτεκτονική του συμφωνικού ποιήματος, χρησιμοποιεί σ' όλο το έργο τα ίδια θέματα και τις «μεταμορφώσεις» τους, όπως ονομάζει τις διάφορες εμφανίσεις των θεμάτων, με τις αλλαγές στον ρυθμό και το μέλος που η εξέλιξη του έργου επιβάλλει. Με αυτό τον τρόπο προσπαθεί να δέσει στενά τα διάφορα μέρη του έργου σ' ένα ενιαίο σύνολο, πράγμα που συχνά επιτυγχάνει.

Το 1^ο Κοντσέρτο δέχτηκε πολλές διορθώσεις και αναθεωρήσεις ωστόσο πάρει την τελική του μορφή. Τα πρώτα σκίτσα του χρονολογούνται από το 1830, όταν ο συνθέτης ήταν μόλις 19 χρονών. Αργότερα το ξαναδούλεψε με τη βοήθεια του Ραφ (στα 1849) και κατόπιν μόνος του στα 1853. Η πρώτη εκτέλεσή του δόθηκε στη Βαϊμάρη στα 1855 με σολίστ τον ίδιο τον Λιστ και διευθυντή ορχήστρας τον Μπερλιόζ. Μετά την πρώτη αυτή εκτέλεση τού έδωσε την τελική μορφή στα 1856.

Το κύριο θέμα του κοντσέρτου εμφανίζεται ευθύς εξ' αρχής στα έγχορδα κι αποτελείται από μια χρωματική κίνηση, που συνοψασμένη μ' ένα χαρακτηριστικό ρυθμικό στοιχείο, δίνει στο θέμα αυτό μια παρουσία δραματική και ηρωική μαζί.

Άλλα τρία, τουλάχιστον, θέματα χρησιμοποιούνται επίσης, από τα οποία το πιο ενδιαφέρον είναι το εκφραστικό θέμα που προβάλλουν τα βιολοντσέλλα και κοντραμπάσα και κατόπιν τα βιολιά στο αργό μέρος.

Ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του 1^{ου} Κοντσέρτου είναι η χρήση του τριγώνου (στο σκέρτσο, Allegretto vivace), που στην εποχή του δημιούργησε, με την ολότελα ανορθόδοξη κι απροσδόκητη εμφάνισή του, αρκετό θόρυβο και επικρίσεις.

Σόλων Μιχαηλίδης

RICHARD WAGNER (1813-1883) ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΝ ΤΑΝΝΗÄUSER

Ο τίτλος Τανχόιζερ (ο πλήρης τίτλος στα γερμανικά: *Tannhäuser und der Sängerkrieg auf der Wartburg* – ο Τανχόιζερ και ο διαγωνισμός τραγουδιστών στο Βάρτμπουργκ) αναφέρεται σε μια ρομαντική όπερα του Βάγκνερ σε λιμπρέτο του ίδιου, που παρουσιάστηκε για πρώτη φορά στο Βασιλικό Θέατρο της Δρέσδης στις 21 Οκτωβρίου του 1845. Υπάρχουν συνολικά τέσσερις εκδόχές του έργου: η τυπωμένη έκδοση των Breitkopf & Härtel του 1845, η δεύτερη του 1860, που περιλαμβάνει αναθεωρήσεις της περιόδου 1847-1852, η μη δημοσιευμένη εκδοχή του 1861 που εκτελέστηκε τον ίδιο χρόνο στην Όπερα του Παρισιού, καθώς και η όπερα που ανέβηκε υπό την επίβλεψη του Βάγκνερ στη Βιέννη το 1875. Η τελευταία περιείχε αναθεωρήσεις του έργου που ολοκληρώθηκαν μέχρι το 1861.

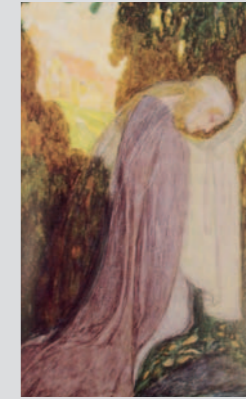
Για την υπόθεση της όπερας αυτής ο Βάγκνερ συνδύασε δυο διαφορετικούς και ανεξάρτητους μύθους. Ο πρώτος στρέφεται γύρω από το θρύλο που είχε δημιουργηθεί για τον ομώνυμο ποιητή, που έζησε κατά τον 13ο αιώνα και είχε προτιμήσει τη ζωή του περιπλανώμενου τραγουδιστή. Ο μύθος περιγράφει ένα διαγωνισμό ποίησης στον οποίο είχαν πάρει μέρος αξιόλογοι βάρδοι της μεσαιωνικής Ευρώπης και είχε διαδραματιστεί σύμφωνα με την παράδοση το έτος 1206 ή 1207 στον πύργο του Βάρτμπουργκ στην γερμανική πόλη Άιζναχ. Βασικός χαρακτήρας του θρύλου αυτού ήταν ο βάρδος Χάινριχ φον Όφτερντιγκεν. Ο δεύτερος μύθος είναι η λαϊκή παραβολή του λόφου της Αφροδίτης, φανταστικού τόπου αχαλίνωτης ερωτικής ηδονής και σωματικών απολαύσεων, ως πλήρη αντίθεση στην αγνή χριστιανική αγάπη και εγκράτεια. Ο Βάγκνερ περιπλέκει τα ιστορικά δεδομένα με μυθικά και λαϊκά πρόσωπα και τα τοποθετεί σε ένα φανταστικό μα και αληθοφανές περιβάλλον, που φαίνεται ως προέκταση της εκάστοτε πραγματικότητας.

Ο Βάγκνερ σχεδίασε την ιδέα για την όπερα αυτή το 1842, όταν επισκέφτηκε τον πύργο του Βάρτμπουργκ στην Θουριγγία. Η *Εισαγωγή* για τον Τανχόιζερ συγκαταλέγεται στις πιο όμορφες του είδους της. Ο ίδιος ο συνθέτης σημείωσε: «Στην αρχή, η ορχήστρα παραθέτει τον ύμνο των προσκυνητών, ο οποίος όλο και δυναμώνει, καθώς πλησιάζουν οι προσκυνητές. Κατά το σούρουπο συμβαίνουν μαγικά φαινόμενα.» Με ιδιαίτερα περίτεχνο τρόπο, ο Βάγκνερ πετυχαίνει μέσα από την *Εισαγωγή* να συνδυάσει την αρχή και το τέλος της όπερας. Η μουσική γίνεται ιδιαίτερα μαγευτική. Προβάλλει ο ερωτοτραγουδιστής Τανχόιζερ, ο οποίος φανερώνει με το συναίσθηματικό τραγούδι, πως γνώρισε τον σαρκικό έρωτα. Η κοινωνία δεν το αποδέχεται. Θα ακολουθήσει τους προσκυνητές στη Ρώμη για άφεση αμαρτιών. Όμως η λύτρωσή του έρχεται από την αγνή αγάπη της αγαπημένης του, η οποία, περιμένοντάς τον, έχει πεθάνει. Τα θέματα του διλήμματος «αγνός ή κολασμένος έρωτας», καθώς και η λύτρωση μέσα από την αγνή αγάπη, εμφανίζονται σε πολλά από τα έργα του Βάγκνερ.

Evelin Voigtmann

Τανχόιζερ, σκηνικά του Λούντβιχ Ζήμπερτ για την παράσταση του Ρούντολφ Χάρτμαν, Κρατική Όπερα του Μονάχου 1933

Τανχόιζερ, κοστούμι του Χάινριχ Λέφφλερ για την Ελιζαμπет, Βιέννη 1910.

Τανχόιζερ, ο Ντήτριχ Φίσερ-Ντήσκαου ως Βόλφραμ, Μπάουρουτ 1962.

RICHARD WAGNER (1813-1883) ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΟΝ ΡΗΝΟ ΑΠΟ ΤΟ ΛΥΚΟΦΩΣ ΤΩΝ ΘΕΩΝ

Στο τέλος του προλόγου στο *Λυκόφως των Θεών*, το τελευταίο μέρος της τετραλογίας των Νίμπελουγκεν, ο Ζίγκφριντ αποχαιρετά την αγαπημένη του Μπρουνχίλδη, για να κατακτήσει τον κόσμο με ηρωικές πράξεις. Ξεκινώντας από το βράχο της Βαλκυρίας, ακολουθεί τον ποταμό Ρήνο, ο οποίος θα τον οδηγήσει στο κάστρο των Γκιμπήουγκεν, όπου του προσφέρουν ένα μαγικό φίλτρο για να ξεχάσει την Μπρουνχίλδη. Έτσι θα παντρευτεί την Γκουντρούνε και θα φέρει μάλιστα με τα μαγικά του μέσα την Μπρουνχίλδη για σύζυγο στον αδελφό της Γκουντρούνε. Ο Χάγκεν, ο οποίος τα σχεδίασε όλα αυτά για να κατακτήσει το μαγικό δαχτυλίδι, θα σκοτώσει αργότερα τον Ζίγκφριντ.

Το *Ταξίδι στον Ρήνο* περιγράφει μουσικά την κάθοδο του Ζίγκφριντ από τον βράχο στο κάστρο των Γκιμπήουγκεν. Παρουσιάζονται διάφορα χαρακτηριστικά θέματα και κυριαρχεί ένας μεγαλόπρεπος χαρακτήρας, αφού στη διαδρομή ο Ζίγκφριντ κάνει διάφορες ηρωικές πράξεις. Δραματουργικά, αυτό το ορχηστρικό μέρος οδηγεί τον θεατή από την μία σκηνή στην επόμενη, με την οποία ξεκινάει η α' πράξη. Το χαρακτηριστικό πλέγμα των φωνών, καθώς και η ιδέα της ατέρμονης μελωδίας, παρουσιάζουν μία από τις πιο ευχάριστες σελίδες του Βάγκνερ.

Evelin Voigtmann

RICHARD WAGNER (1813-1883) ΠΕΝΘΙΜΟ ΕΜΒΑΤΗΡΙΟ ΑΠΟ ΤΟ ΛΥΚΟΦΩΣ ΤΩΝ ΘΕΩΝ

Με το θάνατο του Ζίγκφριντ, ο οποίος σκοτώθηκε με δόλο από τον Χάγκεν, η τετραλογία του Βάγκνερ φτάνει σχεδόν στο τέλος της, όπου το κλεμμένο χρυσάφι του Ρήνου (που έγινε δαχτυλίδι) επιστρέφει στις νεράιδες και οι θεοί της Walhalla, με αρχηγό τους τον Βόταν, χάνονται, αφού είχαν καταχραστεί το κλεμμένο χρυσάφι.

Η ιδέα για ένα «πένθιμο εμβατήριο» για το θάνατο του Ζίγκφριντ υπάρχει ήδη σε ένα σχέδιο του Βάγκνερ από το 1848. Το 1874, όταν ο συνθέτης τελειώνει την τετραλογία, το εμβατήριο μεταμορφώθηκε σε συμφωνικό επίλογο για το θάνατο του Ζίγκφριντ, όπου συγκεντρώνονται όλα τα μοτίβα που έχουν σχέση με τον Ζίγκφριντ.

Ο Βάγκνερ έλεγε γι' αυτό το σημείο: «Έγραφα μια μεγάλη χορωδία, η οποία τραγουδιέται από μια ορχήστρα. Θα ακουστεί το θέμα του Ζίγκμουντ σαν να λέει η χορωδία: αυτός ήταν ο πατέρας του. Ύστερα θα εμφανιστεί το μοτίβο του ξίφους και τελικά το δικό του θέμα.» Η ανασκόπηση των κύριων θεμάτων συνδέεται με έντονα χτυπήματα των τυμπάνων που υποστηρίζονται κυρίως από τα χάλκινα. Με αυτό τον εντυπωσιακό τρόπο ο Βάγκνερ πετυχαίνει να εκφράσει την απέραντη θλίψη για το φοβερό αυτό γεγονός και προμηνύει επίσης το τέλος των θεών.

Evelin Voigtmann

Το Λυκόφως των Θεών, σκηνικό του Όττο Μύλλερ-Γκόντζεμπεργκ, Βόννη περ. 1900.

Το Λυκόφως των Θεών, φωτογραφία παράστασης με τον Ζήγκφρηντ Γερούζαλεμ ως Ζήγκφρηντ, Φεστιβάλ Μπάουρουτ, 1988.

Τρισταίνος και Ιζόλδη, σκηνικό του Χάιν Χέκροτ για την παράσταση του Ρούντολφ Σουλτς-Ντορνμπουργκ, Εσσεν 1928.

Τρισταίνος και Ιζόλδη, φωτογραφία παράστασης με τον Βολφγκανγκ Βινγκάσεν και την Μπίργκιτ Νίλσον, Μπάουρουτ, 1959.

ΠΡΕΛΟΥΔΙΟ ΚΑΙ ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΗΣ ΙΖΟΛΔΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΤΡΙΣΤΑΝΟΣ ΚΑΙ ΙΖΟΛΔΗ

Η όπερα *Τρισταίνος και Ιζόλδη* γράφτηκε κάτω από ειδικές συνθήκες και παίχτηκε σε πρώτη εκτέλεση το 1865 στο Μόναχο. Ο Wagner εργαζόμενος πάνω στον κύκλο *Nibelungen* μελοποιούσε κιόλας τη β' πράξη του *Siegfried*, όταν γνώρισε τη Mathilde Wesendonk. Ο άνδρας της είχε προσφέρει μεγαλόκαρδα άσυλο στον πολιτικό φυγάδα από τη Δρέσδη –για τον Wagner, όπως έγραφε ο ίδιος χρόνια μετά τη συνάντηση, «ήταν και παραμένει η πρώτη και μοναδική του αγάπη». Η εργασία πάνω στον *Siegfried* σταμάτησε και ο *Τρισταίνος* έπρεπε να γραφτεί για να λυτρωθεί ο συνθέτης από τη θύμηση της Wesendonk.

Η υπόθεση πάρθηκε από το ποίημα του «Τρισταίνου» που έγραψε ο Gottfried von Strassburg στα τέλη του 12^{ου} αιώνα. Απαλλαγμένη από κάθε αυλικό-επικό στοιχείο του πρωτότυπου, η ερωτική αυτή τραγωδία πηγάζει στο συναισθηματικό κόσμο:

Η πριγκίπισσα της Ιρλανδίας, Ιζόλδη, αισθάνεται μεγάλο μίσος για τον Τρισταίνου, από τότε που αυτός σκότωσε τον αρραβωνιαστικό της Μόρολντ. Αργότερα ο Τρισταίνος, ως απεσταλμένος του βασιλιά, φέρνει την Ιζόλδη σαν υποψήφια νύφη για τον γέρο πια Μάρκε, βασιλιά της Κορνούαλλης. Η Ιζόλδη δέχτηκε την προσφορά και στο ταξίδι για την Κορνούαλλη αρχίζει το δράμα. Η Ιζόλδη εκμυστηρεύεται στην πιστή της υπηρέτρια Μπραγκένη το ψυχικό της βάσανο και δεν βρίσκει άλλη διέξοδο από το δηλητήριο, το «ποτό του θανάτου», γιατί θέλει να πεθάνει και μαζί να πεθάνει και ο Τρισταίνος. Τον καλεί κοντά της και δεν αφήνει καμιά αμφιβολία για το ποτό που θα έπιναν μαζί, για να εξιλεωθεί ο Τρισταίνος από το σφάλμα του.

Περιμένοντας την επίδραση του ποτού κοιτάζονται στα μάτια και ξάφνου η Ιζόλδη πέφτει στην αγκαλιά του. Η υπηρέτριά της, αντί για δηλητήριο είχε ρίξει το «ποτό της αγάπης» στο ποτήρι. Αργότερα η Ιζόλδη, γυναίκα πια του Μάρκε, περιμένει τον αγαπημένο της Τρισταίνου στο πάρκο, χωρίς να υπακούσει στις προειδοποιήσεις της υπηρέτριας. Πράγματι ο Μάρκε αιφνιδιάζει τους εραστές. Βουβός ακούει ο Τρισταίνος το αυστηρό παράπονο του βασιλιά και σηκώνει το όπλο του, όμως ο βασιλιάς προλαβαίνει και τον πληγώνει θανάσιμα.

Ο Κούρβενάλ, ο σπλοποιός του Τρισταίνου, φέρνει τον βαριά πληγωμένο κύριό του στο πατρικό του κάστρο Kaeol. Με πυρετό, ανάμεσα σε ζωή και θάνατο, περιμένει ο Τρισταίνος την Ιζόλδη για να τον σώσει. Όταν αυτή έρχεται, αφήνει τη ζωή του στα χέρια της. Φτάνει και ο Μάρκε για να ενώσει τους δύο αγαπημένους, αφού έμαθε από την υπηρέτρια την ιστορία της αγάπης τους. Μα είναι πολύ αργά. Η Ιζόλδη δεν τον ακούει πια. Πιστή στην απόφασή της να είναι πάντα ενωμένη με τον αγαπημένο της, πεθαίνει μετά από αυτόν.

Από τα πρώτα μέτρα της *Εισαγωγής* με την περίφημη 'συγχορδία του Τρισταίνου', η μελωδία του πόθου για την αγάπη πηγάζει σαν οδυνηρή ερώτηση. Ανεβαίνει σιγά-σιγά με ατελείωτο ζήλο και κορυφώνεται. Παρουσιάζοντας την καταστροφή αυτής της υπεργίγνης αγάπης, παραμορφώνεται μέσα σε ανεκπλήρωτη επιθυμία, ώσπου τελικά σβήνει στο σκοτάδι χωρίς απάντηση. Η μελωδία του πόθου συνεχίζεται εκφράζοντας την αναμονή της Ιζόλδης, το ψιθύρισμα των φύλλων, το κελάρισμα των πηγών. Το αναπάντητο ερώτημα χάνεται, σβήνει μέσα στο σκοτάδι.

Μέσα σε απαρνήρητη εγκατάλειψη κρατά η Ιζόλδη στα χέρια της τον νεκρό Τρισταίνου, ενώ αυτή μένει με το συνταρακτικό της παράπονο. Όμως σε λίγο το μπάσο κλαρινέτο παίζει την λυτρωτική μελωδία της νοσταλγίας για το θάνατο. Ανεβαίνει συνεχώς ψηλότερα και γίνεται ολοένα φωτεινότερη και λαμπρότερη στο κάλεσμα του σύμπαντος -μεταφυσική και παράλογη είναι η ουσία αυτού του θανάτου από αγάπη- του οποίου η νοσταλγική τελευταία συγχορδία σφραγίζει την αιώνια ένωση των δύο αγαπημένων.

Γιώργος Θυμής

Τρισταίνος και Ιζόλδη, εικονογράφηση του Φραντς Στάσεν, Βερολίνο, 1990 (TWS).

Τρισταίνος και Ιζόλδη, φωτογραφία παράστασης με τον Βολφγκανγκ Σμίντ (Τρισταίνος) και τον Γιούκκα Ράζιλαινεν (Κούρβενάλ), Δρέσδη 1995

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΤΣΙΑΛΛΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ

Ο Στέφανος Τσιαλής γεννήθηκε στην Ερμούπολη το 1964. Μετά από σπουδές στο πιάνο στο Νέο Ωδείο Θεσσαλονίκης και μουσικολογίας στο Πανεπιστήμιο της Κοπεγχάγης, αποφοίτησε με διακρίσεις από την Ακαδημία Μουσικής της Βιέννης, όπου σπούδασε διεύθυνση ορχήστρας και συνοδός, ενώ παρακολούθησε και masterclasses, μεταξύ άλλων και των Leonard Bernstein, Vaclav Neumann και Rolf Reuter.

Η πρώτη του ανάθεση έργου τον οδήγησε στο Κρατικό Θέατρο του Meiningen, ως Διευθυντή Σπουδών και Βοηθού Μαέστρου. Στο θέατρο αυτό επέστρεψε με επιτυχία από το 2005 ως το 2009 ως Μόνιμος Μαέστρος και Αναπληρωτής Καλλιτεχνικός Διευθυντής. Στο Meiningen είχε την ευκαιρία να συνεργαστεί με σκηνοθέτες του επιπέδου των Peter Konwitschny, August Everding και Christine Miéletz. Το 1996 κέρδισε υποτροφία από το Ίδρυμα Richard Wagner.

Το 1995 διηύθυνε την γερμανική πρεμιέρα της όπερας «Μήδεια» του Μίκη Θεοδωράκη στο Meiningen. Αυτή ήταν και η αρχή μιας μακροχρόνιας συνεργασίας με τον συνθέτη. Σήμερα ο Στέφανος Τσιαλής θεωρείται ένας από τους κορυφαίους ερμηνευτές παγκοσμίως του έργου του συμπατριώτη του.

Μεταξύ 1997 και 2004 υπηρέτησε ως Καλλιτεχνικός Διευθυντής της Ορχήστρας Δωματίου της Κεντρικής Γερμανίας. Το γεγονός ότι η συγκεκριμένη ορχήστρα έγινε η επίσημη πρέσβειρα μουσικής της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, υπό την εποπτεία του Προέδρου Johannes Rau, αποδεικνύει το εξαιρετικό καλλιτεχνικό αποτέλεσμα που πέτυχε εκεί.

Από το 2009 είναι κύριος μαέστρος και καλλιτεχνικός διευθυντής της Φιλαρμονικής της Θουριγγίας στο Gotha. Πολλοί κριτικοί έχουν σχολιάσει την πρόοδο που έχει επιτευχθεί σε αυτή την ορχήστρα από τότε που ξεκίνησε την δουλειά του εκεί. «Ο μαέστρος Στέφανος Τσιαλής, που ανέλαβε την θέση του κύριου μαέστρου εδώ το 2009, αξίζει αναγνώριση, καθώς κατάφερε να βγάλει το καλύτερο αποτέλεσμα από αυτή την ορχήστρα» Jan Krejssig, “Das Orchester”, Σεπτέμβριος 2010.

Στις καλλιτεχνικές περιόδους από το 2001 έως το 2004 ήταν μόνιμος προσκεκλημένος μαέστρος της Συμφωνικής Ορχήστρας του Βερολίνου. Από το 2006 είναι μόνιμος προσκεκλημένος μαέστρος της Κρατικής Ορχήστρας Αθηνών.

Έχει συνεργαστεί επίσης με τις Συμφωνικές Ορχήστρες του Αμβούργου και της Νυρεμβέργης, τη Φιλαρμονική της Στουτγάρδης, την Κρατική Ορχήστρα της Βαϊμάρης, τη Φιλαρμονική Ορχήστρα της Κοπεγχάγης, την Tonkünstlerorchester της Βιέννης, τις Συμφωνικές του Γουίνιπεγκ και του Μόντρεαλ στον Καναδά, τη Φιλαρμονική «George Enescu» στο Βουκουρέστι, τη Συμφωνική Ορχήστρα της Ραδιοφωνίας του Βουκουρεστίου, την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης, τη Φιλαρμονική της Κρακοβίας, τη Φιλαρμονική του Βελιγραδίου, τη Φιλαρμονική Ορχήστρα «Natal» στο Ντούρμπαν της Νότιας Αφρικής, την Εθνική Ορχήστρα της Κούβας, ενώ έχει εμφανιστεί με διάφορες ορχήστρες σε Ε.Ε., Η.Π.Α., Καναδά, Ρωσία, Τουρκία και Καζακστάν.

Έχει ηχογραφήσει CD για τις δισκογραφικές εταιρείες Genuin και Centaur, ενώ έχει εμφανιστεί στην τηλεόραση και σε γερμανικά, ελληνικά, ρουμάνικα και νοτιοαφρικάνικα ραδιόφωνα.

Αυτή την περίοδο έχει προσκληθεί να συνεργαστεί ξανά με τις Συμφωνικές Ορχήστρες του Αμβούργου και της Νυρεμβέργης, την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης, τη Συμφωνική Ορχήστρα του Ααλμποργκ και την Εθνική Ορχήστρα της Κούβας.

Ο Στέφανος Τσιαλής έχει εμφανιστεί σε αρκετά σημαντικά φεστιβάλ, όπως το Φεστιβάλ Χαίντελ στην Χάλλε, το Φεστιβάλ Τίβολι στην Κοπεγχάγη, το Φεστιβάλ Αθηνών, το Φεστιβάλ Braunschweig Classix, το Festival de la Habana, Expos 1992 και 2000 και το Μουσικό Φεστιβάλ του Αμβούργου.

Για αρκετά χρόνια ασχολείται με την ερμηνεία και ηχογράφηση κινηματογραφικής μουσικής στο παγκόσμιο μουσικό στερέωμα.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ - ΠΙΑΝΟ

Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη. Αποφοίτησε από το Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης με «άριστα παμφηφεί» (τάξη Ι. Σημηριώτη). Στη γενέτειρά του μελέτησε επίσης με την Δόμνα Ευνουχίδου.

Με υποτροφία του Ιδρύματος «Λ. Βουδούρη» σπούδασε στην Κολωνία (*Hochschule für Musik Köln*), απ' όπου πήρε το δίπλωμα σολίστ με άριστα (τάξεις Α. Kontarsky και Α. Valdma), ενώ παράλληλα παρακολούθησε τα μαθήματα του παιδαγωγικού τμήματος.

Ακολούθησαν μεταπτυχιακές σπουδές στη *Royal Scottish Academy of Music and Drama*, που οδήγησαν στον τίτλο Master in Performance (keyboard studies, τάξη του V. Sangiorgio).

Εκπροσώπησε επανειλημμένα την Ελλάδα σε διεθνείς συναντήσεις (Αλγέρι, Νιόρ, Βερολίνο, Λουξεμβούργο, Νόβισαντ κτλ).

Μελέτησε με διάσημους καλλιτέχνες όπως οι D. Bashkirov, R. Kehrer, M. Tirimo, D. Alexeev, C. Ortiz κ.ά.

Το 1992 πήρε το βραβείο «Φ. Νάκας», ενώ το 1993 κατέλαβε τη θέση του αναπληρωματικού πιανίστα στην Ορχήστρα Νέων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το 1995 βραβεύτηκε με το Α' βραβείο στον 5° διεθνή διαγωνισμό μουσικής δωματίου της Helexpro, με τον ομποίστα Δ. Βάμβα.

Το 1998 απέσπασε το Α' βραβείο στον πανελλήνιο διαγωνισμό πιάνου του Ροταριανού Ομίλου Θεσσαλονίκης, ενώ το 1999 διακρίθηκε στο *Governor's Recital Prize Competition* στη Γλασκώβη. Την ίδια χρονιά βραβεύτηκε στο διεθνή διαγωνισμό *Grand Konzertum 99'*.

Το 2002 βραβεύτηκε με το Α' βραβείο στον πανελλήνιο διαγωνισμό πιάνου Γ. Θυμής.

Το ρεπερτόριο του περιλαμβάνει 25 κοντσέρτα για πιάνο και ορχήστρα, πλήθος έργων για σόλο πιάνο και έργα μουσικής δωματίου, ενώ εκτείνεται χρονικά από τον Bach μέχρι τους σύγχρονους συνθέτες του 21^{ου} αιώνα.

Οι εμφανίσεις του σε αίθουσες όπως το Μέγαρο Μουσικής Αθηνών και Θεσσαλονίκης, το Centre Cultural Portugal Paris, το Kendal Town Hall, το Wells Concert Hall, το Musashino Center Tokyo, καθώς και η συμμετοχή του σε διεθνή φεστιβάλ αποσπούσαν πάντα θερμές κριτικές.

Ως σολίστ συνέπραξε με την Κρατική Ορχήστρα Αθηνών και Θεσσαλονίκης, την Apollon Orchestra Berlin, τη Συμφωνική Ορχήστρα του Δήμου Θεσσαλονίκης, την RSAMD Symphony Orchestra, την Ορχήστρα Δωματίου Αθηνών, την Ορχήστρα Εγχόρδων της Εθνικής Λυρικής Σκηνής, την Αθηναϊκή Συμφωνική Ορχήστρα Νέων, την Εθνική Συμφωνική Ορχήστρα της Ε.Π.Τ., την Ορχήστρα των Χρωμάτων και την Ορχήστρα Πατρών.

Είναι μέλος του συνόλου Piandaemonium (6 πιάνο, 12 πιανίστες).

Δισκογραφικά κυκλοφόρησε τα έργα του Ν. Κωνσταντινίδη για σαξόφωνο και πιάνο σε CD, με τον σαξοφωνίστα Θ. Σπητριάδη, ενώ ηχογραφήθηκε ζωντανή συναυλία του Piandaemonium και κύκλος τραγουδιών του Αιμ. Ριάδη. Τα συγκεκριμένα CD θα κυκλοφορήσουν σύντομα.

Είναι υποψήφιος διδάκτορας στο τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, με επιβλέποντα καθηγητή τον Uwe Matschke και θέμα την έκδοση και μελέτη του *Συμφωνικού Κοντσέρτου, έργο 30* του Μ. Καλομοίρη.

Θεσσαλονίκη και κλασική μουσική φέρνουν ασυναίσθητα στο μυαλό την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης. Τα τελευταία πενήντα χρόνια η Κ.Ο.Θ. είναι ένα από τα πιο αντιπροσωπευτικά, εξαγώνια προϊόντα της πόλης και ένα από τα δύο σημαντικότερα συμφωνικά σχήματα της χώρας. Η Κ.Ο.Θ., με την σχεδόν εξηντάχρονη πορεία της στην μουσική, έχει κατορθώσει να εντάξει την κλασική μουσική στην καθημερινότητα της πόλης με εκπαιδευτικά προγράμματα, εβδομαδιαίες συναυλίες, αλλά και διεθνείς δισκογραφικές παραγωγές. Ιδρύθηκε το 1959 από τον Σόλωνα Μιχαηλίδη και στα χρόνια που πέρασαν, μαέστροι με διεθνή καταξίωση έχουν αναλάβει την καλλιτεχνική της διεύθυνση, ενώ παράλληλα μεγάλα ονόματα του διεθνούς μουσικού στερεώματος συνέπραξαν μαζί της. Σήμερα η Κ.Ο.Θ. αριθμεί 110 μουσικούς και καλλιτεχνικός διευθυντής της Κ.Ο.Θ. είναι ο Αλέξανδρος Μυράτ.

Εκτός από τις τακτικές συναυλίες της, οι οποίες παρουσιάζονται σε εβδομαδιαία βάση στην πόλη της Θεσσαλονίκης, η ορχήστρα έχει επενδύσει και σε αξιόλογα και πρωτότυπα προγράμματα, που συνδυάζουν περισσότερες από μια τέχνες ή είδη μουσικής, όπως συνοδεία ταινιών βωβού κινηματογράφου, παραγωγές όπερας και μπαλέτου, συναυλίες συμφωνικού ροκ, συναυλίες σε ασυνήθιστους χώρους κτλ. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσονται και συναυλίες κοινωνικού χαρακτήρα για ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, εμφανίσεις σε φυλακές, νοσοκομεία, σχολεία και σε διάφορα κοινωνικά ιδρύματα.

Σαν συνέχεια της εκπαιδευτικής της παράδοσης, πραγματοποιούνται κάθε χρόνο προγράμματα, που στόχο έχουν την διάδοση της κλασικής μουσικής στις νεότερες γενιές. Ένα από αυτά είναι η πολιτική της «ανοιχτής πρόβας», όπου σχολεία από όλη την πόλη και την περιφέρεια έχουν την δυνατότητα να παρακολουθήσουν πρόβες των συναυλιών, να συνομιλήσουν με τους μουσικούς και να γνωρίσουν από κοντά τα όργανα της ορχήστρας. Μέρος της εκπαιδευτικής της δραστηριότητας αφιερώνεται στην ανάδειξη νέων ταλέντων, με διαγωνισμούς νέων καλλιτεχνών, στους οποίους προσφέρεται η δυνατότητα σύμπραξης με την ορχήστρα στα πρώτα βήματα της καλλιτεχνικής τους πορείας.

Πρωτοπορώντας στον ελληνικό χώρο, τα τελευταία χρόνια η Κ.Ο.Θ. συνεργάζεται με διεθνούς κύρους δισκογραφικές εταιρείες, όπως οι NAXOS, EMI, BIS σε ηχογραφήσεις με σπάνια και ξεχωριστά έργα, που αποσπούν εξαιρετικές κριτικές και βραβεία τόσο στην Ελλάδα, όσο και στο εξωτερικό.

Η Κ.Ο.Θ. πραγματοποιεί συναυλίες σε ολόκληρη την Ελλάδα. Κάθε χρόνο το πρόγραμμά της περιλαμβάνει περιοδείες και εμφανίσεις στην περιφέρεια και στα μεγάλα αστικά κέντρα, ενώ σταθερή είναι η παρουσία της στα μεγάλα μουσικά φεστιβάλ της χώρας. Τα τελευταία χρόνια έχει ταξιδέψει και στο εξωτερικό, πραγματοποιώντας συναυλίες σε Γαλλία, Ιταλία, Γερμανία, Τσεχία, Κύπρο και Κίνα.

Με την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης έχουν συμπράξει κατά καιρούς σημαντικοί καλλιτέχνες και μαέστροι, γεγονός που επιβεβαιώνει ότι η Κ.Ο.Θ. θεωρείται και στο εξωτερικό ένα αξιόλογο σχήμα συμφωνικής μουσικής.

Από το 2007, η Κ.Ο.Θ. διαθέτει την δική της Αίθουσα Δοκιμών, επί της Λεωφόρου Νίκης, στην οποία πραγματοποιούνται συναυλίες μουσικής δωματίου και άλλες εκδηλώσεις.

ΟΙ ΜΟΥΣΙΚΟΙ ΤΗΣ Κ.Ο.Θ.

Καλλιτεχνικός Διευθυντής
Αλέξανδρος Μυράτ

Α' ΒΙΟΛΙΑ

Εξάρχοντες

Σίμος Παπάνας
Αντώνης Σουσαμάογλου

Κορυφαίοι Α'

Μίκης Μιχαηλίδης
Γιώργος Πετρόπουλος
Θεόδωρος Πατσαλίδης

Tutti

Μαρία Σουέρεφ
Ευάγγελος Παπαδημήτρης
Εύη Δελφινόπουλου
Κρυστάλλης Αρχοντής
Γιώργος Κανδυλίδης
Ανδρέας Παπανικολάου
Γκρέτα Παπά
Μαρία Σπανού

Ευτυχία Ταλακούδη
Χριστίνα Λαζαρίδου
Γιώργος Γαρυφαλλάς
Έκτορας Λάμπας
Στράτος Κακάμπουρας
Ραΐσα Εφίμοβα

Β' ΒΙΟΛΙΑ

Κορυφαίοι Α'

Κορυφαίοι Β'

Αλκέτας Τζιαφέρης
Ντέιβιντ-Αλεξάντερ Μπόγκοραντ

Tutti

Μίμης Τοπσιδης
Θανάσης Θεοδωρίδης
Δέσποινα Παπαστεργίου
Isabelle Both
Ευαγγελία Κουζώφ
Πόπη Μυλαράκη
Ελευθέριος Αδαμόπουλος
Μαρία Εκλεκτού
Γιώργος Κουγιουμτζόγλου
Μικέλ Μιχαηλίδης
Ίγκορ Σελαμαζίδης
Ίγγα Συμονίδου
Αναστασία Μισυρλή
Νίκος Τσανακάς
Ιρέν Τοπούρια

ΒΙΟΛΕΣ

Κορυφαίοι Α'

Νεοκλής Νικολαΐδης
Χαρά Σειρά

Κορυφαίοι Β'

Αντώνης Πορίκης
Αλεξάνδρα Βόλτσπ
Tutti

Φελίσινα Ποπίκα
Ειρήνη Παραλίκα
Χρήστος Βλάχος
Κατερίνα Μητροπούλου
Βιολέτα Θεοδωρίδου
Δημήτρης Δελφινόπουλος
Ρόζα Τερζιάν
Δημοσθένης Φωτιάδης
Πάυλος Μεταξάς
Θανάσης Σουργκούνης

ΒΙΟΛΟΝΤΣΕΛΑ

Κορυφαίοι Α'

Βασίλης Σαΐτης
Απόστολος Χανδράκης
Ντμίτρι Γκουντίμοβ

Κορυφαίοι Β'

Λίλα Μανώλα

Tutti

Βίκτωρ Δάβαρης
Δημήτρης Πολυζωΐδης
Γιάννης Στέφος
Χρήστος Γρίμπας
Μαρία Ανισέγκου
Δημήτρης Αλεξάνδρου
Ιωάννα Κανάτσου
Ζόραν Στέπιτς

ΚΟΝΤΡΑΜΠΑΣΑ

Κορυφαίοι Α'

Χαράλαμπος Χειμαριός

Κορυφαίοι Β'

Γιάννης Χατζής
Ηρακλής Σουμελίδης

Tutti

Ελένη Μπουλασίκη
Ειρήνη Παντελίδου
Λεωνίδα Κυρίδης
Μιχάλης Σαπουντζής
Γιώργος Πολυχρονιάδης
Αγάπη Παρθενάκη

ΦΛΑΟΥΤΑ

Κορυφαίοι Α'

Νικόλαος Δημόπουλος
Όθωνας Γκόγκας

Κορυφαίοι Β'

Γιάννης Ανισέγκος
Μάλαμα Χατζή
Tutti

Νίκος Κουκός

ΟΜΠΟΕ

Κορυφαίοι Α'

Δημήτρης Καλπαξίδης
Δημήτρης Κίτσος

Κορυφαίοι Β'

Γιάννης Τσόγιας-Ραζάκοβ
Ντάριο Σαρτόρι
Παναγιώτης Κουγιουμτζόγλου

ΚΛΑΡΙΝΕΤΑ

Κορυφαίοι Α'

Κοσμάς Παπαδόπουλος
Χρήστος Γρασιδής

Κορυφαίοι Β'

Πόλλα Σμιθ-Διαμαντή
Αλέξανδρος Σταυρίδης

Tutti

Βασίλης Καρατζίβας

ΦΑΓΚΟΤΑ

Κορυφαίοι Α'

Βασίλης Ζαρόγκας
Γιώργος Πολίτης

Κορυφαίοι Β'

Κώστας Βαβάλας
Μαρία Πουλιούδη
Tutti

Μαλίνα Ηλιοπούλου

ΚΟΡΝΑ

Κορυφαίοι Α'

Τραϊανός Ελευθεριάδης

Κορυφαίοι Β'

Βασίλης Βραδέλης
Παντελής Φεϊζός

Tutti

Δημήτρης Δεσποτόπουλος
Νικόλαος Μήτρος

ΤΡΟΜΠΕΤΕΣ

Κορυφαίοι Α'

Σπύρος Παπαδόπουλος
Γρηγόρης Νέτσας

Κορυφαίοι Β'

Γιώργος Λασκαρίδης
Tutti

Δημήτρης Κουρατζίνος

ΤΡΟΜΠΟΝΙΑ

Κορυφαίοι Α'

Φιλήμων Στεφανίδης
Αθανάσιος Ντάνες

Κορυφαίοι Β'

Φώτης Δράκος
Γιώργος Κόκκορας

Tutti

Ευάγγελος Μπαλάτς

ΤΟΥΜΠΑ

Κορυφαίοι Β'

Γιώργος Τηνιακούδης
Πάυλος Γεωργιάδης

ΤΥΜΠΑΝΑ

Κορυφαίοι Α'

Δημήτρης Βίττης
Βλαντιμίρ Αφανάσιεβ

ΚΡΟΥΣΤΑ

Κορυφαίοι Β'

Κώστας Χανής

Tutti

Ελευθέριος Αγγουριδάκης
Ντέλια Μιχαηλίδου

ΑΡΠΑ

Κορυφαίοι Α'

Κατερίνα Γίμα

ΠΙΑΝΟ

Κορυφαίοι Α'

Μαρλένα Λιακοπούλου

Έφορος Κ.Ο.Θ.: Ελένη Μπουλασίκη

Βοηθός Εφόρου: Εύη Δελφινόπουλου

Σ.Μ.Υ.Κ.Ο.Θ.:

Λ. Νίκης 73, 54622

Τηλ. 2310 257900 [εσωτ. 842]

* Οι μόνιμοι μουσικοί της Κ.Ο.Θ. αναφέρονται με σειρά αρχαιότητας

Η ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΚΟΘ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Αλέξανδρος Μυράτ
artisticdirector@tssso.gr

ΑΝ. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

Κέλλυ Μιμκοπούλου
management@tssso.gr

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΑΛΛ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ- ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Μίνα Παπακωνσταντίνου
secretary@tssso.gr
schools@tssso.gr

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

Φίλιππος Χατζησίμου
philh@tssso.gr
Κατερίνα Καϊμάκη
artisticplan@tssso.gr

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Μαρία Νιμψή
maria@tssso.gr

ΠΡΟΒΟΛΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Νίκος Κυριακού
info@tssso.gr

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

Αρχιμήδης Παναγιωτίδης
pressoffice@tssso.gr

ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ

Μανώλης Αδάμος
economics@tssso.gr
Έφη Τερζή
accounting@tssso.gr

ΜΟΥΣΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ - ΑΡΧΕΙΟ

Θεοδώρα Καραμανίδου
library@tssso.gr

ΦΡΟΝΤΙΣΤΕΣ

Πέτρος Γιάντσης
Γιώργος Νιμψής

ΤΑΜΕΙΟ ΠΩΛΗΣΗΣ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ

Έλενα Παράσχου
Γιώτα Κοκόλη

ΑΙΘΟΥΣΑ ΔΟΚΙΜΩΝ Κ.Ο.Θ.
Λ. Νίκης 73, 54622, Θεσσαλονίκη
Τηλ. 2310 257900
Fax. 2310 252035
E-mail: info@tssso.gr

ΕΚΔΟΤΗΡΙΟ Κ.Ο.Θ.
ΣΤΗΝ ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ
τηλ. 2310 236990

Ιστοσελίδα: www.tssso.gr

Ακούτε την εκπομπή
«Συντροφιά με την ΚΟΘ»
κάθε Τετάρτη 19:00-20:00
στο Δημοτικό Ραδιόφωνο 100,6 fm
με τον Αρχιμήδη Παναγιωτίδη

ΠΡΟΣΕΧΩΣ

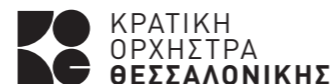
ΣΑΒΒΑΤΟ 13 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2013, ώρα 18:00
ΚΥΡΙΑΚΗ 14 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2013, ώρα 16:00

Αίθουσα Δοκιμών Κ.Ο.Θ. (Σόλων Μιχαηλίδης), Λ. Νίκης 73

«Χ τόπου» - 1ο Διήμερο Σύγχρονου Αυτοσχεδιασμού στη Μουσική

Ο Σύλλογος Μονίμων Υπαλλήλων της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης (Σ.Μ.Υ.Κ.Ο.Θ.) διοργανώνει το «1ο Διήμερο Σύγχρονου Αυτοσχεδιασμού στη Μουσική» με τίτλο «Επί τόπου». Οι εκδηλώσεις περιλαμβάνουν συζήτηση για τον αυτοσχεδιασμό, εργαστήρι μουσικού αυτοσχεδιασμού και συναυλίες.

Είσοδος ελεύθερη σε όλες τις συναυλίες του διημέρου.
Η συμμετοχή στο εργαστήρι είναι επίσης δωρεάν. Το εργαστήρι αυτοσχεδιασμού απευθύνεται σε μουσικούς κάθε οργάνου και επιπέδου. Υποβολή αιτήσεων (ονοματεπώνυμο & όργανο) στην ηλεκτρονική διεύθυνση smykoth@gmail.com με την ένδειξη «για τη συμμετοχή στο εργαστήρι αυτοσχεδιασμού», έως Τετάρτη 10 Απριλίου 2013.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 12/4/2013, ώρα 21:00

Μ.Μ.Θ. – Αίθουσα Φίλων της Μουσικής (Μ1)

«200 ΧΡΟΝΙΑ ΒΕΡΝΤΙ»

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

Διεύθυνση ορχήστρας: Λεονάρντο Γκασπαρίνι
Φλάουτο: Όθωνας Γκόγκας

Συμμετέχει η Μικτή Χορωδία Θεσσαλονίκης σε διδασκαλία Μαίρης Κωνσταντινίδου

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Μπέντζαμιν Μπρίττεν: 4 θαλασσινά ιντερλούδια από τον Πέτερ Γκράιμς
Λόουελ Λίμπερμαν: Κοντσέρτο για φλάουτο και ορχήστρα, έργο 39
Τζουζέπε Βέρντι: 4 θρησκευτικά έργα

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 19/4/2013, ώρα 21:00

Μ.Μ.Θ. – Αίθουσα Φίλων της Μουσικής (Μ1)

«ΕΡΓΑ ΡΟΤΑ, ΠΙΑΤΣΟΛΑ, ΣΑΜΑΡΑ ΚΑΙ ΧΑΪΝΤΝ»

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

Διεύθυνση ορχήστρας: Ζαν-Κριστόφ Σαρόν
Βιολί: Ευάγγελος Παπαδημήτρης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Νίνο Ρότα: Κοντσέρτο για έγχορδα
Χρήστος Σαμαράς: Φως II Α' Εκτέλεση ΚΟΘ
Άστορ Πιατσόλα: «Ανοιξη» και «Χειμώνας», από τις 4 εποχές του Μπουένος Άιρες (ενορ. Leonid Desyatnikov) Α' Εκτέλεση ΚΟΘ
Γιόζεφ Χάυντν: Συμφωνία αρ. 86 σε ΡΕ-Μείζονα

ΤΙΜΕΣ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ Κ.Ο.Θ.

Πλατεία Α'	18 €
Πλατεία Β' - Θεωρεία	14 €
Εξώστης	9 €

Μειωμένο - Ομαδικό

Σε όλες τις ζώνες 9 €

Ειδικές ομάδες (μαθητές, σπουδαστές, φοιτητές, σπουδαστές ωδείων, πολύτεκνοι, άνεργοι, ΑΜΕΑ)

Σε όλες τις ζώνες 5 €

Οικογενειακά εισιτήρια (ισχύουν για 2 γονείς και μέχρι 2 παιδιά)

Πλατεία Α'	36 €
Πλατεία Β' - Θεωρεία	28 €
Εξώστης	18 €

Ισχύει Ευρωπαϊκή Κάρτα Νέων σε όλες τις παραγωγές της Κ.Ο.Θ.

Γίνονται δεκτές και πιστωτικές κάρτες

ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΙΚΑ ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ Κ.Ο.Θ.

Γίνετε συνδρομητής της Κ.Ο.Θ. με έκπτωση 25% ανά συναυλία, επιλέγοντας πακέτο τουλάχιστον 4 συναυλιών. Πληροφορίες στο τηλέφωνο: 2310 257900

Προπώληση εισιτηρίων:

Εκδοτήριο της ΚΟΘ, Πλατεία Αριστοτέλους, Δευτέρα, Τετάρτη, Σάββατο 10:00-15:00

Τρίτη, Πέμπτη, Παρασκευή 10:00-14:00 & 17:00-21:00

Τηλέφωνο ταμείου ΚΟΘ: **2310 236990**

Χ.Α.Ν. Θεσσαλονίκη
Ν. Γερμανού 1, 54621
Τηλ. 2310 241007

Δευτέρα-Παρασκευή 8:00-20:00
Σάββατο 8:00-14:00

Τράπεζα γιάντι για μια γιάντι

Χ.Α.Ν. Καλαμαριάς
Μουρουζηδών 12, 55132
Τηλ. 2310 454700

Δευτέρα-Παρασκευή 9:00-13:00

Η ΚΟΘ διατηρεί το δικαίωμα να τροποποιήσει το πρόγραμμα. Η είσοδος μετά την έναρξη της συναυλίας επιτρέπεται μόνο στο διάλειμμα. Η είσοδος στη συναυλία επιτρέπεται σε παιδιά 6 ετών και άνω. Απαγορεύεται αυστηρά η βιντεοσκόπηση, η φωτογράφιση και η μαγνητοφώνηση κατά τη διάρκεια της συναυλίας.

ΚΡΑΤΙΚΗ
ΟΡΧΗΣΤΡΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

parallaxi*
www.parallaximag.gr

εξώστης

CLASICAL RADIO

con fudco

Le Palace
ART HOTEL
in the heart of Thessaloniki